

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

X. Galli pacem cum Ecclesia & jura sua retinuerunt; à dissidio quandoque non alieni, si juribus suis minuti fuissent, ex Ivone.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

status in totum quartum Bibliotheca Patrum. Tertia occasio fuit, inquit Prædicatores, quam ipsi aliquando nobis in familiari colloquio assignaverunt, scilicet superba nimis exaltio Legatorum Papa. Dicebant namque referentes, quod quando Legati summi Pontificis ab ipsa sede apostolica annuatim Constantinopolim chrisma deferbant, nisi octoginta libra auri à Clero & urbis populo, præter alia dona & munuscula, eisdem impenderentur, non recedebant. Taceo, age, aiebant, de pompa & superbia quam ipsi ostendebant. Vide epistolas Germani Patriarchæ Constantinopolitani ad Papam Gregorium IX. & Cardinales, quæ exstant apud Matthæum Parisium. Claudam verò hanc observationem meam illustri loco Gulielmi Durandi Episcopi Mimatensis, cujus hæc sunt verba ex libro secundo de modo generalis Concilij celebrandi cap. vii. *Præverbium vulgare est: Qui totum vult, totum perdit. Ecclesia Romana sibi vendicat universa. XCIII. di. Diaconi sunt. Vnde timendum est quod universa perdat. Nam (sicut Salomon ait Proverborum xxx.) qui multum emungit, sanguinem elicit. xv. dist. Denique, sicut habetur exemplum de Ecclesia Græcorum, quæ ex hoc ab Ecclesia Romana obedientia dicitur recessisse.*

VII. Eadem strages Occidentem aliquando cœdavit, dissidio inter Ecclesiam & Imperium è variis de jurisdictione contentionibus orto, quod Gregorium VII. & Henricum IV. inter se commisit, nec potuit incendium, quo Europa flagrabat, extinguere, donec pax Ecclesiæ reddita fuisset, iis conditionibus quibus depacti sunt Callistus secundus & Henricus V. Contentio illa, quæ corpus Ecclesiæ in duas veluti factiones divisit, & verum schisma conflavit, non aliunde sumpsit originem, quam ex episcopatum Investituris, quæ per anulum & virgam concedebantur: quas quidem Gregorius & eum secuti Pontifices Urbanus II. & Paschalis II. libertati ecclesiasticæ adversas asserbant: è contra Henrici ambo, pater, & filius, eas in eorum jurium censum referebant quæ à Carolo Magno quæsitæ Imperio, per longissimi temporis usum vim constituti habere profitebantur, à quibus excidere illis fas non esset, quandiu Imperium retinerent, atque adeo, si ob assertam Regni libertatem aliqua excommunicatione necerentur, eam nullius momenti futuram.

VIII. Dissensionem verò illam quæ inter Fridericum primum & Hadrianum IV. Alexandrimumque III. exarsit, quæque tot luctuosis cladibus celebratur apud auctores, sola hinc Imperij asserendi, hinc Ecclesiæ in libertatem vindicandæ cupido excitavit. Hadrianus ab hominij sacramento liberos Episcopos contendeat, & Imperium Romanum suo beneficio Friderico collatum. Fridericus verò hoc telo peti dignitatem suam ratus, & Imperij jura ad

feudorum servitute demitti, excanduit, hæcque ratione *Vnitatem scindi, inter Regnum & Sacerdotium schisma fieri*, Edicto testatus est. Aegrum animum & saucium curare conatus est Hadrianus; sed crudum vulnus, quod Fridericus toto corpore exceperat, tam levi remedio obduci non potuit, quinimo cum Hadrianus Imperij hostes in Italia sublevasset, pestis illa recruduit; & in Alexandrum successorem propagata, schismate corpus Ecclesiæ laceravit.

IX. Quid loquar de funesta illa dissensione quæ Fridericum II. & Gregorium IX. inter se collisit: Calamitatem illam accepto ferendam docer fides annalium, violatæ à Friderico Clericorum & Ecclesiarum immunitati: quam Honorius III. cum excommunicatione vindicasset, inde luctuosissimi belli & schismatis sub Gregorio IX. licet aliis coloribus quæsitis, occasio nata est. Mitto Ludovicum Bavarum: qui jura Imperij Romani cum asserere tentaret adversus Joannem XXII. horrida belli tempestate & misero schismate Italiam & Germaniam concussit.

X. Quod ad Gallos attinet, ita se in his discriminibus semper gesserunt, ut constantia prudentiæque sua & jura sua retinuerint, & pietatem erga Romanam Ecclesiam non læserint: quæ etiam omne studium suum in id contulit, ut de Francorum Regibus optimè mereretur. Sanè tacendum non est Gallos quandoque ita comparatos, ut si præfractè cum illis actum fuisset, in dissidium abiissent potius quam Ecclesiam Gallicanam veluti capite minui sustinuisent, ut fidem faciunt litteræ ab Ivone Episcopo Carnotensi ad Paschalem II. datæ; quibus Pontificem seriò monet, ne Noviomensis Ecclesiæ divisione tentata, Tornaci Episcopum instituat, contra veterem consuetudinem. *Novis, inquit ille, paternitas vestra quia Regnum Francorum præ ceteris regnis sedi apostolicæ semper fuit obnoxium: & idcirco quantum ad ipsas regias personas pertinet, nulla fuit divisio inter Regnum & Sacerdotium. Quod ergo hæcenus cum pace & utilitate Ecclesiæ observatum est, humiliter petimus ut de cetero observetur, & Regni Francorum pax & summi Sacerdotij nulla subreptione dissolvatur. Quod idcirco prelibamus, quia audivimus Clericos Tornacenses apud apostolicam sedem venisse, petituros ut apostolica præceptione proprium possint habere Episcopum, & Noviomensis Ecclesiæ frustrare privilegium. Quod ne fiat, sicut filij & fideles rogamus & consulimus: ut statum Ecclesiarum, qui quadringentis ferme annis duravit, inconcussum manere concedatis; ne hac occasione schisma, quod est in Germanico regno ad*

Fridericus in Edicto anni 1157.

Joan. Villani. l. 6. c. 16. Vinc. Belloc. l. 30. c. 129.

Joannis Extravag. & Edictum Ludovici Bavarum.

170 ep. 118. Vide infra lib. 4. cap. 11. §. 3.

ad Mich. & Ap. ep.

ad Mich. & Ap. ep. ad Mich. & Ap. ep. ad Mich. & Ap. ep.

Ann. 1157.

Ann. 1158.

Epistola Tractata Sighevi de Unitate Ecclesiæ.

ad Mich. & Ap. ep.

versus sedem apostolicam, in Galliarum regno suscitatis. Tunc scilicet in Germania vigeat schisma illud quod Investiturarum prohibitio excitat. de quo superius locuti sumus.

XI. Piget referre famosam illam Bonifacij VIII. & Philippi IV. Francorum Regis concertationem: quæ adeo exarsit, ut Pontificis Regisque dissidio, etsi nullo cum sede apostolica factò divortio, sit dehonesta. Sed si quis penitus mali causas introspicere velit, inde labem illam profectam sentiet, quòd Summus Pontifex majestatem Regis & Regni imminuere vellet, & ecclesiasticæ jurisdictionis ultra quàm par esset pomœria proferre. Cessatum est ab hac divisione, cura & studio Summorum Pontificum, qui constitutionibus illis, quæ juribus regni vim quandam inferebant, ita derogarunt, ut restitutione utrinque facta, res eo loco positæ essent, quo erant ante Bonifacij præjudicatam sententiam.

XII. Itaque non abs re mihi præfatus esse videor, iis hominibus cumulatissimas laudes deberi à probis cordatisque viris, & pacis ecclesiasticæ amantibus, qui in id unum omnem laborem suum & diligentiam impendunt, ut fines utriusque jurisdictionis ecclesiasticæ & regis ex mutua utriusque possessione constituent. Enimuero quia uno ictu & latu petitur Libertatum Gallicanarum, & consilium ejus qui duo illa volumina, quæ Libertates illas complectuntur, summo studio & indefesso labore collegit, necesse est ut in rem ipsam descendamus, & fundamenta quibus moles Libertatis Ecclesiæ Gallicanæ innititur, diligentissimè perscrutemur, simulque in illud inquireamus, an iis Libertatibus apostolicæ sedis reverentia labefacteretur, an potiùs foveatur. Quo peracto, tum demum aliquot capita expendemus, quorum usus est in foro quotidianus, & testimoniis à Collectore nostro assertus. Vnde planum unicuique fiet, an consilio promovendi schismatis, an verò avertendi dissidij, tot sudores huic collectioni ab auctore suo impensè fuerint.

CAPVT II.

Synopsis.

- I. Divisio operis in tres partes.
 II. Primum Libertatum Ecclesiæ Gallicanæ fundamentum, suprema sedis apostolicæ auctoritas, ejusque communitio.
 III. Necessitas communionis breviter attingitur, ad refellendam impostoris calumniam.
 IV. Origo communionis & unitatis in Ecclesiâ Romana, ex Cypriano, & Optato, quorum genuinus sensus expenditur.

V. Quos secuti Hieronymus & Gelasius.
 VI. Hanc communionem ut necessariam Galli retinuerunt, ex Ireneo, & Avito.

VII. Duplici vinculo astricti; tum quia Summus Pontifex est Caput Universalis Ecclesiæ, ex Concilio Aquileiensi & Chalcedonensi; tum quia Patriarcha Occidentis.

I. **T**RIA sunt potissimum quæ in istis Dissertationibus demonstranda mihi proposui. Primum est, Ecclesiæ Gallicanæ Libertatem eo præcipuè fundamento niti, ut supremam apostolicæ sedis auctoritatem & profiteatur & omnibus officiis colat. Alterum, auctoritatis illius usum à Pontificibus apud nos ita semper temperatum fuisse, ut & de summa Pontificis auctoritate nihil decesserit, & jura Regni Ecclesiæque Gallicanæ vim suam obtinuerint, in id semper adnitentibus Regibus, ut in disciplina ecclesiastica & sacris Coronæ Regiæ juribus conservandis paria facerent. Postea verò, quæ adhuc generalius paulò & παρρησιας fuerint asserta, adeo vera esse docebimus, ut Ecclesiæ Gallicanæ deinceps suggillandæ nullus omnino relinquatur locus.

II. Hostes Ecclesiæ, & Gallici Imperij æmuli, atque etiam quamplurimi homines minimè mali, sed in usu rerum parum versati, & antiquitatis ecclesiasticæ imperiti, nomen ipsum Libertatum Ecclesiæ Gallicanæ detestantur, quasi apertam ab Ecclesiâ Romana defectionem, blasphemie proximam, inducat. Hi ex equo & Romanæ Ecclesiæ injuriosi sunt, ac si Libertatem omnem averfata, despotica quadam vel potius tyrannica potestate jura omnia infringeret, & Ecclesiæ Gallicanæ pudorem onerant, quasi Libertatis cujusdam retinens esse non possit, & simul pietate debita matrem suam prosequi. Itaque ut omnibus fiat satis, liquidò & secundum sententiam meam omniumque Gallorum assero, præcipuum primùmque libertatis ecclesiasticæ fundamentum apud nos hoc esse, ut principatus apostolicæ sedis suum locum semper obtineat. Etenim cum Ecclesiâ Gallicana inter præcipua & illustriora Ecclesiæ Universalis membra censeatur, totius verò corporis Caput in Ecclesiâ Romana sit constitutum, fieri non potest ut verè Ecclesiæ Libertatibus fruatur, nisi Capitis hujus communioni inserta sit. Retineri autem communitio illa non potest, nisi officii illis Caput excolatur quæ principatui apostolicæ sedis nemo sanus unquam negaverit. Docendum itaque est, Gallos ab ipsis Ecclesiæ primordiis usque ad nostram ætatem & communionis ec-